

Åarjel Njaarke bs (Vestre Namdal reinbeitedistrikt)
Meatelen Sitje
v/Mads Kappfjell
Ole Sandstets vei 6
7890 Namsskogan

Smalåsen 10.07.2018

Olje – og Energidepartementet
Postboks 8148
0033 Oslo

Anke på gitt tillatelse til Litflåttådalselva kraftverk og Steinåa kraftverk i Namsskogan kommune.

Meatelen Sitje vil med dette påklage og anke avgjørelsen om gitt tillatelse fra NVE til utbygging av småkraftverk i **Steinåa** og **Litflåttådalselva** i Namsskogan kommune, Trøndelag fylke. Det er fortsatt svært sterke argumenter for å avslå konsesjon – slik det ble gjort i den første konsesjonsbehandlingen. Reindriften mener vedtakene som nå er gjort for tillatelse til bygging er gitt på feilaktig grunnlag. Det er tydeligvis ikke medtatt de naturmessige skadevirkninger og direkte og følgeskader for reindriften om NVE fastholder vedtaket om konsesjon og bygging av Steinåa og Litflåttådalselva.

Heller er ikke de økonomiske merkostnader for reindriften samt senere skadeserstatninger medtatt i prosjektene og rammekostnader. Samt påpekte avbøtende tiltak rettet mot reindriften. Meatelen Sitje kan derfor kun konstatere at NVE´s omgjøring av vedtak etter klage fra utbygger er kun tatt fra et utbyggingsteknisk økonomisk perspektiv – og medregnet skadevirkningene for natur og reindrift vil begge kraftprosjektene være "samfunnsmessig" ulønnsomme.

Meatelen Sitje vil hevde at det opprinnelige vedtaket fra NVE av 29.11.2017 vil være dekkende og bør fastsettes på nytt og tillatelsen til utbygging av Steinåa og Litflåttådalselva trekkes tilbake. Vi siterer NVE´s beslutning i saken fra 2017:

NVE gir videre ikke konsesjon til bygging av Steinåa og Litflåttådalselva kraftverk grunnet høye totale investeringskostnader for kraftverkene og nettanleggene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Siden det i denne utbyggingen av småkraftverk er tillagt svært stor vekt på samfunnsmessig lønnsomhet og gevinst – så vil Meatelen Sitje gjerne påpeke at i denne avveiningen er reindriften som betydelig lokal næringsaktør uteglemt. Reindriften er den eldste næringsaktør i disse områder. Det er også en drift og næring som er tilpasset natur og klima gjennom generasjoner. Samspillet mellom de naturgitte ressurser og den sørsamiske reindrift er bærekraftig og en grunnpilar for flere lokalsamfunn i Trøndelag. Reindriften i våre områder er en viktig kulturbærer for den sørsamiske kulturen.

Den planlagte utbygging vil slå en kile inn i reindriften driftsmønster og endringene vil i beste fall kun gi store driftsmessige utfordringer – men kan gi varige tap og

ramme reindriftens totaløkonomi. Den planlagte utbygging av de to aktuelle småkraftverkene bekymrer oss derfor sterkt.

Likevel vil Meatelen Sitje gjerne bemerke at nevnte samlede plan med fire småkraftverk i en samlet behandling er en fornuftig og betryggende måte å få oversikt over den reelle samfunnsmessige nytten av tiltakene – samt påvise de samlede skadevirkninger. Det var derfor ikke overraskende at i første konsesjonsbehandling ble alle utbyggingsforslagene avvist.

Skadevirkningene er for store, og den samfunnsmessige gevinst for liten. At to avslag nå er anket og tillatelse likevel gitt av NVE er overraskende sett i lys av en samlet negativ respons fra Fylkesmannen, Sametinget, Naturvernforbundet, Reindriften og KU- utredningen fra Norconsult for den samlede plan for småkraftverkutbygging i Namsskogan kommune.

Vedtaket om tillatelse til utbygging av Steinåa og Litflåttedalselva bør vurderes på nytt av NVE hvor helhetsvurderinger gjøres med skadevirkninger for natur og reindrift tas med som betydelig bakteppe.

For reindriften i området vil vi gjerne påpeke at begge de aktuelle utbygginger vil få store konsekvenser for reindriften i Åarjel Njaarke (Vestre Namdal) reinbeitedistrikt. Vi vil påpeke følgende:

Litflåttedalselva og omliggende områder er vårsommerbeite, høstbeite og høstvinterbeite. Området vurderes å ha **stor verdi** for utøvelse av reindrift i reinbeitedistriktet. En utbygging her vil medføre betydelig menneskelig aktivitet i anleggsfasen, og bli ubrukelig for reindriften i lange perioder.

For å hindre varige følgeskader må flere avbøtende tiltak medtas, deriblant oppsett av gjerde og tiltak for å forhindre reinen å trekke sørover etter terrengåpning med nedgravd rørgate. For øvrig et tiltak som ikke er kalkulert og medregnet inn i prosjektkostnaden av utbygger. Utbyggingen kan også medføre betydelig større skader og tap av dyr til jernbanen. Veiløsningene til en eventuell utbygging vil gi økt trafikk inn i området.

Steinåa er det nordligste prosjektet i Flåttadalen/ Nessandalen og er et særdeles viktig område og stor verdi for hele Åarjel Njaarke reinbeitedistrikt. Østsiden av Steinåa er kalvingsområde i april- mai, hvor vannføringen i Steinåa har en sperreeffekt slik at reinen holder seg innenfor kalvings området.

En utbygging her vil fjerne barriereeffekten og medføre betydelig merarbeid for reindriftsutøverne med at reinen trekker ut av området, samt at sammenblanding av flokker letter vil skje når vannføringen i Steinåa endres.

I mai- juni brukes området som sommerbeite frem til oktober- november. En utbygging inn i området som følge av kraftutbygging vil medføre økt ferdsel og jakt.

I anleggsfasen vil utbyggingen ha **stor** negativ effekt for reindriften, og i driftsfasen noe mindre effekt om flere skisserte avbøtende tiltak gjennomføres. Flere er derimot ikke medtatt og innregnet i prosjektbudsjetter for utbygging av småkraftverket i Steinåa.

Generelt til begge utbygginger:

Vi har merket oss at utbyggerne mener nedgraving av rør og kabler medfører små eller ingen belastning på flora og det naturlige reinbeitet. Dette er misforstått og det finnes mange eksempler på det. For når det naturgitte jordsmonn endres av utbygging og reguleringer vil det gi plass til nye vekster og vekstvilkår. Nedgravde kabler og rør i lukket grøft kan skape drenering med uttørring av området på sommerstid og på vår og høst føre flomvann i nye leier. Over tid vil en slik utbygging gi store og varige endringer lokalt.

De mangeårige åpne traseer i skogen som vil følge utbygging både av anleggsveier og rør- og kabelgater vil åpne for nytt trekkmonster for reinen, og kan øke belastningen av rovdyrskader. Erfaringsmessig tar det svært lang tid etter utbygging før skogen når sin opprinnelige sammensetning med en naturgitt blanding av ung- og gammel skog. I mellomtiden har dette medført et nytt og endret trekk- og beitemønster hos reinen. Utbyggingene vil også ligge nær jernbanen, og endret trekkmonster kan medføre økt trekk mot jernbanen med påfølgende skade og tap av dyr.

Utbygging med ny aktivitet, endret natur og trekkveier vil føre til mer sammenblanding av reinflokkene, og betydelig merarbeid for reineierne.

Vannspeil, endret vannføring i vassdragene kan gi store lokale klimaendringer som vil påvirke sterkt både flora og fauna. Særlig vil dette skje i trange og lukkede elvedaler med høyere luftfuktighet og tåkedannelser på vår og høst. Over tid vil det medføre endringer i skog- og plantevekst. Særlig vil gammel og opprinnelig skog blir rammet med lavvekster som er overmåte viktig beite for reinen. Naturligvis vil dette også medføre annet beitemønster for reinen, og betydelig merarbeid for å holde flokken samlet.

Den samlede belastning. Reindriften er en arealkrevende virksomhet som oftest foregår i uberørte fjell- og viddeområder som er lite produktive for annen virksomhet. Reindriften i våre områder følger gammel sørsamisk bruksmåte slik den har vært drevet i uminnelig tid. Vi opplever derfor nå et betydelig press på arealene i vårt distrikt, med ulike reguleringer og planer som direkte rammer vår drift. Det være seg vår, sommer, høst og vinterbeite, kalvingsland og trekkveier.

Samspeillet mellom reindriften og andre primærnæringer har pågått gjennom generasjoner og skapt få brukskonflikter. Det er alle de nye virksomhet som vekker vår dype bekymring. Vårt beiteland danner grunnlaget for driften og slik vi har overtatt det fra generasjoner før oss – men nå vil langt flere ta i bruk våre områder. Det er hyttebygging, turisme, jakt & fiske, nye veiløsninger, samt fysiske utbygginger som både vann- og vindkraft. Hvert tiltak og utbygging i seg selv er ofte ikke sterkt skadelig, men det er den samlede belastning i vårt distrikt som får betydning og er allerede svært høy.

Reinbeitedistriktets beiteland er vårt næringsmessige driftsgrunnlag, og gjennom de siste tiår har vi måtte avgi stadig nye områder til annen virksomhet og bruk.

Reindriften er også en lokal aktør så mange av de tiltak som vi har avgitt beiteland til har vært lokalt- og samfunnsmessig nyttig og nødvendig. Derimot de to beskrevne

småkraftprosjektene her som er gitt tillatelse til utbygging – Steinåa og Litlflåttedalselva mener vi faller utenfor. De er direkte samfunnsmessig ulønnsomme, Og vil kun bli en belastning både for utbygger, reindriften og ramme grovt noe av den siste uberørte villmark i Trøndelag. Vedtaket om tillatelse gitt av NVE er tatt på sviktende grunnlag som vi har påpekt.

Meatelen Sitje mener derfor NVE må omgjøre vedtaket om tillatelse til utbygging av småkraftverk i Steinåa og Litlflåttedalselva. Vi anker derfor avgjørelsen og ber om ny behandling.

Med hilsen

Mads Kappfjell
leder.